

Bedömningskriterier och anvisningar för ansökan om docentur vid medicinska fakulteten

(Fastställda genom beslut i medicinska fakultetens fakultetsnämnd 2016-03-15 att gälla fr.o.m. 2016-07-01. En översättning till engelska finns av detta dokument, den svenska versionen har företräde).

Bakgrund

En docentur inom ett specifikt forsknings- eller undervisningsområde är möjlig att söka efter avlagd doktorsexamen. Motiveringen för en docentur är att den ska vara till nytta för forskning och undervisning vid medicinska fakulteten, Umeå universitet. För detta ska den blivande docenten vara aktiv som såväl forskare som lärare i någon av de utbildningar som finns inom fakulteten. Den sökande ska vidare kunna styrka såväl vetenskaplig skicklighet och ämneskompetens som lärarskicklighet inom det ämne ansökan avser. För docentur krävs att sökande är knuten till en institution inom relevant ämnesområde och visat sig varit till nytta för institutionen i forskning och undervisning.

Med docentur följer både rättigheter och skyldigheter. En docent vid medicinska fakulteten, Umeå universitet, har rätt att bedriva självständig forskning och att handleda doktorander. Några särskilda resurser följer däremot inte automatiskt med en docentur. Den medicinska fakulteten har å sin sida rätt att kräva att docenten medverkar i undervisning och andra uppdrag som t ex handledarskap, ledamot av betygsnämnd, sakkunniguppdrag och förutsätter en fortsatt vetenskaplig aktivitet. Docenturen ger personer som inte innehar en lärartjänst vid fakulteten en naturlig koppling till denna. En docent får dessutom anlitas som fakultetsopponent.

Hantering av ansökan

Ansökan om docentur bedöms av anställnings- och docenturnämnden (ADN) som tillstyrker eller avslår på grundval av ansökningshandlingar, sakkunnigutlåtande och yttrande från prefekt. Beslut om antagning av oavlönad docent fattas av dekan. Docenturens **ämnesbenämning** ska spegla huvudsaklig vetenskaplig och pedagogisk inriktning.

Behörig att antas som docent är den som inom det ämne docenturen avser uppfyller fastställda krav på:

- Vetenskaplig skicklighet
- Ämneskompetens
- Pedagogisk skicklighet och undervisningserfarenhet

- Anknytning till medicinska fakulteten, Umeå universitet

De vanligaste anledningarna till att en docenturansökan avslås är att den vetenskapliga produktionen är för liten, att självständigheten är oklar och/eller att den pedagogiska meriteringen inte är tillräcklig eller inte har dokumenterats.

Tidsbegränsning

En docentur vid medicinska fakulteten i Umeå är tidsbestämd till i första hand sex år, med möjlighet till förlängning. Docenten ska före utgången av sexårsförordnandet ansöka om förnyelse och ämnesföreträdaren ska styrka att docenturen fortsättningsvis är till nytta för undervisning och forskning inom disciplinen ifråga, dvs. kunna styrka fortsatt aktivitet inom undervisning och forskning i ämnet. Om detta inte kan styrkas får titeln docent behållas, men docenturen är inte längre knuten till medicinska fakulteten, Umeå universitet. Anknytningen kan efter ansökan återupprättas vid ett senare tillfälle. För docenter som är lärare vid fakulteten med tillsvidareanställning anses kravet i och med anställningen vara uppfyllt.

Om ansökan inte är komplett

En icke komplett ansökan kommer att avslås från nämnden.

Docenturföreläsning

Efter att dekan fattat beslut om antagning av docent, på rekommendation av ADN, ska den nya docenten hålla en presentation på ca 45 minuter om sin nuvarande och framtida planerade forskning och undervisning. Institutionen ansvarar för att detta genomförs.

Anvisningar för ansökan

Ansökan sänds in digitalt och ställs till: Registratur och arkiv registrator@umu.se. Om du även önskar lämna in en ansökan per papper eller via USB är adressen, Registratur och arkiv, Umeå universitet, 901 87 Umeå.

Till ansökan ska bifogas:

a) **CV (merit- och tjänsteförteckning)**

b) **Förteckning över vetenskapliga arbeten**

Arbeten ska redovisas i följande grupper:

1. Publicerade och för publicering accepterade originaluppsatser, inklusive meta-analyser, i vetenskapliga internationella tidskrifter med refereesystem. Uppsatser som ingår i avhandlingen ska vara markerade i förteckningen.
2. Bokkapitel, översiktsartiklar samt systematiska litteraturgranskningar.
3. Övrigt, såsom artiklar i facktidskrifter t.ex. Läkartidningen (Konferensabstracts ska ej förtecknas eller inlämnas).

c) **Beskrivning av vetenskaplig verksamhet**

Tyngdpunkten ska vara på pågående och planerad forskning. Forskningsprogram ska bifogas. Här ska också framgå om den sökande handleder doktorander och om den sökande varit/är huvudman eller medsökande på erhållna forskningsanslag som då ska specificeras vad gäller anslagsgivare, projekttitel, tid och anslagets storlek.

d) **Beskrivning av pedagogisk verksamhet och ämneskompetens**

Den sökande ska upprätta en pedagogisk portfölj enligt de riktlinjer som gäller då man söker lärartjänst vid den medicinska fakulteten

(<https://www.aurora.umu.se/enheter/medfak/personal/akademiska-anstallningar-och-docentur/>) Detta inkluderar exempel från kursutvärderingar och en redovisning av den sökandes ambitioner med avseende på utveckling av undervisningen vid fakulteten.

e) **Redovisning av undervisningsmeriter**

Undervisningserfarenhet (minst 150 timmar, se beskrivning nedan) som den sökande vill åberopa som grund för sin docenturansökan redovisas. Se färdig tabell som ska ifyllas och undertecknas av prefekt.

f) **Yttrande från prefekt (eller enhetschef/professor inom ämnet på delegation av prefekt) över sökandes utbildning, lärarskicklighet och vetenskapliga kompetens**

Detta yttrande ska klarlägga den sökandes ämneskompetens. Ämnet för docenturen ska anges. Avseende den vetenskapliga kompetensen ska ämnesföreträdarens yttrande i första hand

klarlägga den sökandes självständighet och ställning inom ämnet. Lärarskickligheten ska också kommenteras. Av yttrandet ska även framgå inriktning samt nyttan för forskningen och undervisningen inom fakulteten/institutionen av den aktuella docenturen. I fall den sökande inte är anställd vid institutionen är det av särskild vikt att ämnesföreträdaren klargör på vilket sätt det skulle gagna forskning och undervisning att vederbörande antas som docent. Förslag på extern sakkunnig anges och denne ska vara minst docentkompetent, vara tillfrågad och inget jäv ska föreligga. I de fall yttrandet skrivs av enhetschef eller professor i ämnet på delegation av prefekt, ska det kontrasigneras av prefekten.

- g) **Bevis på doktorsexamen**
- h) **Bevis på specialistkompetens där detta är aktuellt**
- i) **Intyg för excellent eller meriterad lärare där detta är aktuellt**
- j) **Intyg om genomgångna högskolepedagogiska kurser**
Följande dokumenterade pedagogiska kursmoment ska vara genomgångna:
 - a. Grundläggande högskolepedagogiska kursmoment för undervisning på universitetsnivå omfattande minst fyra veckor
 - b. Forskarhandledningskurs motsvarande minst två veckor
- k) **Separat bilaga. Särtryck (pdf-filer) av publicerade arbeten och till publicering accepterade manuskript som tillkommit efter avhandlingsarbetet.**

Bedömningskriterier

Vetenskaplig skicklighet

Den sökande ska utöver vad som krävs för doktorsexamen för sin sammanlagda produktion kunna redovisa en vetenskaplig skicklighet och självständighet inom forskningsområdet. Den vetenskapliga skickligheten bedöms även av en extern sakkunnig. Den minsta omfattning av den vetenskapliga produktionen är normalt 15 originalarbeten, inklusive de artiklar som ingått i avhandlingen. Särskild bedömning sker av monografiarbeten. Artiklarna ska vara publicerade eller accepterade för publikation (styrkt med kopia av besked) i vetenskapliga internationella tidskrifter med refereesystem. Normalt ska den väsentligaste delen av produktionen ha tillkommit efter avhandlingen. Den vetenskapliga produktionen ska uppvisa tillräckligt vetenskapligt djup och bredd. Det som i första hand meriterar för docentur är originalarbeten där den sökande har en tydligt identifierbar roll. Den sökandes självständighet måste klart framgå. Självständigheten kan visas t ex genom eget forskningsansvar, nytt forskningsområde, handledarskap för doktorand eller gästforskare. Minst två originalarbeten efter disputation ska vara utförda som förste- eller sisteförfattare och utan tidigare huvudhandledare som medförfattare. Egna forskningsanslag med den sökande som huvudman utgör en stark merit. Forskningserfarenhet vid annan forskargrupp än den där den sökande disputerat, utgör en stark merit i bedömningen.

Ämneskompetens

Ämneskompetensen bedöms i första hand utgående från prefektens yttrande.

Sökande ska utöver vad som krävs för doktorsexamen ha fördjupat och breddat sin ämneskompetens väsentligt. Detta kan ske bl. a. genom postdoktoral vistelse vid annan institution, aktivt deltagande i seminarieverksamhet inom institutionen, deltagande i internationella och nationella konferenser inom ämnet, samt genom att självständigt planera och leda undervisning inom ämnet för studerande på grundnivå, avancerad nivå och/eller forskarnivå.

Som ett minimikrav gäller vanligen att den sökande ska ha arbetat fem år inom ämnet, varav två till tre år efter disputationen. För läkare och tandläkare gäller att den sökande ska ha specialistkompetens i det kliniska ämne som docenturen söks i. Är den sökande inte specialist kan docentur i ämnet sökas med tillägget "experimentell" före ämnet eller "forskning" efter ämnet, t ex *experimentell kirurgi* eller *allmänmedicinsk forskning*.

Pedagogisk skicklighet och undervisningserfarenhet

För docentur vid medicinska fakulteten, Umeå universitet, krävs erfarenhet av *minst* 150 timmar egen undervisningstid samt deltagande i vissa undervisningsformer enligt nedan. Undervisningsmeriter *bör* innefatta såväl utbildning på grund- och avancerad nivå, som utbildning på forskarnivå, och i förekommande fall specialistutbildning. Inplacering i universitetets pedagogiska meriteringssystem som excellent eller meriterad lärare utgör en stark merit. Vidare är vissa genomgångna högskolepedagogiska kursmoment ett krav enligt nedan.

Undervisningsmeriter

I ansökan ska nedanstående undervisningsmeriter redovisas. Förberedelsetid ingår *inte* i de angivna timmarna utan här avses *endast timmar då man interagerar med studenter*. Nedan listas hur de erforderliga 150 timmarna kan tillgodoräknas samt vad som i övrigt ska uppfyllas:

Utbildning på grund- och avancerad nivå

- *Minst 30 timmar* schemalagd grupphandledning och/eller praktisk undervisning (laborationer, bedside, kliniska moment etc) *ska* ha genomförts.
- *Minst 30 timmar* schemalagda föreläsningar *ska* ha genomförts.
- Huvudhandledning av *minst två (2)* examensarbeten *ska* ha genomförts¹. Två examensarbeten á 15 hp motsvarar tillsammans 40 timmar.
- Någon form av kursansvar/kursadministration/kursutveckling *ska* ha genomförts.
- Nätburen undervisning i ett för utbildningen centralt ämne *ska* ha genomförts.

Utbildning på forskarnivå

- Handledning av studerande på forskarnivå *kan* räknas in (handledning i 6 månader motsvarar 40 timmar).
- Schemalagd undervisning på forskarutbildningskurs *kan* räknas in.

Högskolepedagogiska kursmoment

Följande dokumenterade pedagogiska kursmoment *ska* vara genomgångna:

- Grundläggande högskolepedagogiska kursmoment för undervisning på universitetsnivå omfattande minst fyra veckor (6 hp)
- Forskarhandledningskurs motsvarande minst två veckor (3 hp)

¹ Handledning av vetenskapligt arbete för ST-läkare motsvarande minst 10 veckor med redovisning i form presentation samt skriftlig rapport anses motsvara handledning av ett examensarbete på 15 hp.